

Nr 225.

Af herr **Åkerman m. fl.**, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande af tullverkets utgiftsstaten för år 1911 m. m.

I Kungl. Maj:ts vid innevarande Riksdag afgifna nådiga proposition angående godkännande af tullverkets utgiftsstaten för år 1911 m. m. har med afseende å vaktmästarne föreslagits, att efter respektive 3, 6 och 9 års tjänstgöring lönen må kunna höjas med 100 kronor hvarje gång. Enligt nu gällande stat utgår ålderstillägget för vaktmästarne i 2:dra och 3:dje lönegraden med 150 kronor, hvarvid dock är att märka att antalet ålderstillägg blott är två. En reducering af ålderstilläggets belopp har alltså här ägt rum för nu ifrågavarande tjänstinnehafvare. Det kan emellertid ifrågasättas, huruvida denna reducering kan anses vara rätt väl afvägd eller om öfver hufvud taget en sådan är i detta fall motiverad. Förhållandet är det, att hittills ha af tjänstinnehafvarne vid lokalförvaltningarna vaktmästarne i 2:dra och 3:dje lönegraden och uppsyningsmännen varit jämställda i fråga om ålderstilläggens belopp. Dessa senare skola enligt det nu framlagda förslaget fortfarande åtnjuta samma ålderstilläggsbelopp som förut, medan, såsom här ofvan nämnts, för vaktmästarne i nuvarande 2:dra och 3:dje lönegraden en reducering ägt rum. Den ojämnhet i fråga om ålderstilläggens utgående, som sålunda skulle bli en följd af det kungl. förslaget, är ägnad att väcka en viss undran.

Om man ser till, hvilka grunder tullstatskommissionen ansett böra tillämpas i fråga om ålderstillägg, så finna vi, att kommissionen närmare utvecklade desamma på följande sätt — — se sid. 210 i kommissionens betänkande — »Hvad beträffar de till tjänstinnehafvare i tullverket periodvis utgående löneförhöjningarna eller ålderstilläggen —

Bih. till Riksd. Prot. 1910. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 99 Häft. (Nr 225—227.) 1

hvilka enligt kommissionens förslag skulle bli tre till antalet och under vissa villkor utgå med tre års mellanrum — har kommissionen i fråga om tjänstemän af högre grad funnit dessa löneförhöjningar böra för alla sådana tjänstemän, oafsedt hvilken tjänstegrad eller ålderstilläggsgrupp de tillhöra, sättas lika. Då ändamålet med dessa löneförhöjningar hufvudsakligen är att täcka den ökning i utgifter, som af flera anledningar med åren inträder, i all synnerhet för den, som har familj, men denna ökning i utgifter icke står i något närmare samband med tjänstegraden, har det syntts kommissionen riktigast att bestämma dessa löneförhöjningar på sätt nyss nämnts. Beloppet af hvarje löneförhöjning för ifrågavarande tjänstemän har af kommissionen ansetts böra fastställas till 400 kronor.» Men så fortsätter kommissionen vidare: »Huru önskvärdt det än varit, att principen om lika stora löneförhöjningar kunnat genomföras äfven i fråga om tjänstemän af lägre grad, har detta dock icke kunnat ske, utan hafva beträffande dessa olika belopp föreslagits för olika tjänste- eller lönegrad.»

För denna sin ståndpunkt att icke tillämpa samma princip för samtliga tjänstemän, fastän kommissionen ansett detta önskvärdt, har den emellertid icke anfört några som helst skäl.

Inom verkets nuvarande betjäntpersonal har den synpunkten vunnit allt mer och mer bärkraft, att dessa tjänstemän skulle åtnjuta lika stora ålderstillägg eller löneförhöjningar. Man har i detta velat se ett mera enhetligt och framför allt rättvist system.

Såsom en minsta gärd af rättvisa och billighet ha vi nu tänkt oss, att åtminstone vaktmästarne i nuvarande 2:dra och 3:dje lönegraden borde få komma i åtnjutande af ålderstillägg å 150 kronor. Den grupp af vaktmästare, hvarom nu är fråga, utgöres af dem, som enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle komma i 3:dje lönegraden samt därjämte vaktmästarne i städerna Kalmar, Karlskrona, Landskrona, Ystad, Halmstad och vid Riksgränsen, hvilka vaktmästare fortfarande skola tillhöra 2:dra lönegraden. Härjämte ha vi ansett, att äfven vaktmästarne i Luleå böra tagas med här, enär, som bekant, denna ort hör till de mest dyra i Sverige.

Det ringa tillskott i aflöningen, som med ett bifall till denna vår motion skulle uppkomma för ifrågavarande del af den lägre personalen, motiveras af flera skäl. Ett af de förnämsta skälen härvidlag är, att det just är i de stora och medelstora städerna, som den mest ihållande och kräfvande tjänstgöringen i allmänhet förekommer. De stora städerna med deras säregna förhållanden försorsa dessutom helt naturligt de tjänstinnehafvare, som där äro placerade, en hel del speciella utgifter.

Sådana städer som Malmö och Göteborg, för att icke tala om Stockholm, kunna ju i detta fall anföras såsom särskildt slående exempel.

Beträffande utgifterna för vaktmästarfamiljs uppehälle har den nuvarande betjäntpersonalen i en vid kommissionens tillsättande till Kungl. generaltullstyrelsen ställd skrifvelse ådagalagt dessa å en tablå, upptagande utgifter för en i Stockholm boende familj, bestående af man, hustru och fem barn mellan 8 och 15 år. Hvarje öre är där specificerad, och ehuru det synbarligen, såsom sig bort, har sparats i hushållningen, stiger slutsumman likväl till icke mindre än 2,625 kronor 77 öre. Denna statistik, som afser åren 1907 och 1908, torde visserligen icke stämma öfverens med de nuvarande förhållandena, men den ändring, som inträdt, är sannerligen icke till de små löntagarnes favör, då ju, som bekant, allting fördyras för hvarje år. Men desto större skäl är det då, att här i detta fall, där det gäller att fastslå en lönestat, som skall äga bestånd lång tid framåt, icke räkna med för låga siffror.

Ett tungt vägande skäl i föreliggande fall är också, att med den nya lönestatens antagande sportlerna, som af personalen införtjänas under stadgad tjänstgöringstid, komma att tillfalla statsverket. Denna bestämmelse drabbar i första hand tjänstinnehafvare, och särskildt vaktmästare, på orter, där trafiken är som störst. Härtill kommer med den nya staten ökade pensionsavgifter och ökade skatter, som tilltaga i och med att det skattefria afdraget upphör, hvilket allt gör sitt till att reducera behållningen.

Som ytterligare skäl kan äfven andragas den för betjäntpersonalen vid tullverket rådande långa extratiden, som visar tendens att ytterligare ökas. Vid tullstatskommissionens betänkande finnes fogad en befordrings-tabell, som pekar hän just på det förhållandet. En extratid på tio år har på senare tiden varit det vanliga, men den har också uppgått ända till 15 år, och detta senare anses ej vara någon sällsynthet. De af Kungl. Maj:t nu föreslagna indragningarna vid kustbevakningen komma gifvetvis äfven att på detta område ha sina menliga verkningar. Det har på angifna grunder jämväl framhållits af personalen, att då den jämnåriga vid ett annat statens verk kanske redan hunnit förmansbeställning och den därmed förenade ökade inkomsten, har tjänstinnehafvaren i tullen då först uppnått sin första befordran. Och lönetillskotten blifva under sådana förhållanden intjänade först efter en tid i verket af 20 å 25 år. Läggas härtill svårigheterna att kunna vinna andra och tredje befordran — det är endast ungefär en på tio, som bland tjänstemän af lägre grad ha utsikt därtill, medan däremot dylik befordran för tjänste-

männen af högre grad är en naturlig sak, torde en ökning af löne-tillskotten vara väl motiverad.

Den ökning af statsverkets utgifter, som skulle blifva en följd, därest denna motion bifalles, kan gifvetvis ej exakt beräknas, men det är ju uppenbart, att den ringa ökning i aflöningssumman, hvarom det här rör sig, måste förefalla skäligen obetydlig i betraktande af hela den stora tullstaten. Efter verkställda beräkningar ha vi funnit, att denna ökning ej kan öfverstiga 40,000 kronor.

Afven i ett annat afseende skulle vi vilja föreslå en ändring i Kungl. Maj:ts förslag. Vi anse nämligen, att en ökning af begynnelse-lönen för vaktmästarne i första lönegraden samt för kustvakterna och kustroddarna är väl befogad, och vi vilja därför föreslå, att begynnelse-lönen för ifrågavarande tjänstinnehafvare höjes med 100 kronor utöfver hvad Kungl. Maj:t föreslagit.

Såsom skäl för denna vår framställning tillåta vi oss att hänvisa till hvad vi här ofvan i allmänhet yttrat om det rättvisa i att staten i möjligaste mån tillgodoser de rimliga kraf i aflöningshänseende, som af dessa små statstjänare med fog kunna göras gällande, särskildt om man tager hänsyn till arten af tjänstgöringen.

De vaktmästare, som det här gäller, äro till stor del förlagda vid inloppsstationerna, där prejningar och ombordläggningar måste företagas i öppen sjö, hvilket ej sällan är förenadt med lifsfara, särskildt på höstarne under mörker och oväder. Beträffande kustroddarna är deras sysselsättning ej mindre mödosam och besvärlig.

Ett bifall till denna vår hemställan i fråga om vaktmästarne i första lönegraden, kustvakterna och kustroddarna skulle ej medföra större ökning i aflöningsstaten än 33,100 kronor.

På grund af hvad vi sålunda i motionen anført få vi härmed hemställa:

dels att för vaktmästarne i tredje lönegraden samt för de vaktmästare i andra lönegraden, som äro placerade i Kalmar, Karlskrona, Landskrona, Ystad, Halmstad, Luleå och Riksgränsen, lönen må efter resp. 3, 6 och 9 års tjänstgöring kunna höjas med 150 kronor hvarje gång;

dels att för vaktmästare i första lönegraden begynnelselönen må ökas med 100 kronor utöfver hvad Kungl. Maj:t föreslagit eller till 1,000 kronor;

dels äfven att begynnelselönen för kustvakterna och kustroddarna må ökas likaledes med 100 kronor utöfver hvad Kungl. Maj:t föreslagit eller för de förre till 1,100 kronor och för de senare till 1,000 kronor.

Stockholm den 5 mars 1910.

A. Åkerman.

Emil Kristensson.

A. Thylander.

A. C. Lindblad.

Fr. Berglund.

Janne Tynell.

Jöns Pålsson.

Aug. Ifvarsson.

Robert Johansson.

Rob. Karlsson.

Oskar Berg.

J. Hasselquist.

F. E. Ahlfvengren.

Hj. Rissén.

Gustaf Strömberg.

K. A. Borg.

Herm. Carlson.

A. J. Hagström.

Frithiof Söderbergh.

C. E. Svensson.

Sven Persson.

J. A. Wallin.
